

Tổ chức
Lao động
Quốc tế

Bộ Luật Lao Động 2019

Lao động chưa thành niên

Việt Nam đã tiến hành sửa đổi Bộ Luật Lao Động (BLLĐ) với nhiều nội dung cải cách để bảo vệ tốt hơn quyền lợi của người lao động, giảm bớt các thủ tục hành chính đối với người sử dụng lao động, đồng thời thúc đẩy hội nhập quốc tế, đảm bảo tăng trưởng kinh tế và phần vinh cho tất cả mọi người. BLLĐ được Quốc hội thông qua vào tháng 11 năm 2019 là kết quả của sự tham vấn sâu rộng với các chuyên gia, các bên liên quan ở trung ương và địa phương, cũng như công luận nói chung. BLLĐ sẽ có hiệu lực từ ngày 01 tháng 01 năm 2021.

Tài liệu này sẽ giới thiệu tóm tắt quy định của BLLĐ 2019 về việc sử dụng lao động dưới 18 tuổi.

Lao động chưa thành niên theo quy định của BLLĐ 2019

Độ tuổi thấp nhất mà một người được tham gia lao động theo BLLĐ 2019 là 15 tuổi, trừ các trường hợp ngoại lệ quy định tại Chương XI của BLLĐ về các nhóm lao động đặc thù, trong đó có lao động chưa thành niên.

Lao động chưa thành niên là lao động dưới 18 tuổi. BLLĐ 2019 phân loại lao động chưa thành niên thành 03 nhóm khác nhau (Xem Hộp 1).

Tùy theo độ tuổi, BLLĐ đặt ra những hạn chế về công việc, nơi làm việc, và những điều kiện tối thiểu khác nhau khi sử dụng lao động chưa thành niên mà người sử dụng lao động phải tuân thủ.

Những quy định bảo vệ lao động chưa thành niên trong BLLĐ không chỉ áp dụng với người lao động có quan hệ lao động, mà còn áp dụng với người lao động không có quan hệ lao động (không có hợp đồng lao động).

Những nguyên tắc chung khi sử dụng lao động chưa thành niên

BLLĐ 2019 cũng đặt ra các nguyên tắc mà người sử dụng lao động phải tuân thủ khi tuyển lao động chưa thành niên. Người sử dụng lao động lưu ý:

- Chỉ được tuyển lao động chưa thành niên để làm các công việc phù hợp với sức khỏe, đảm bảo sự phát triển về thể lực, trí lực và nhân cách của người lao động; đối với người chưa đủ 15 tuổi thì còn phải bảo đảm quyền học tập của họ.
- Quan tâm đến vấn đề việc làm, tiền lương, sức khỏe, học tập của người lao động chưa thành niên trong quá trình lao động.
- Trước khi sử dụng lao động chưa thành niên phải có sự đồng ý của cha mẹ hoặc người giám hộ;
- Lập sổ theo dõi riêng, ghi đầy đủ họ tên, ngày tháng năm sinh, công việc đang làm, kết quả những lần kiểm tra sức khỏe định kỳ của người lao động và xuất trình khi cơ quan nhà nước có thẩm quyền yêu cầu;
- Tạo cơ hội để lao động chưa thành niên được học văn hoá, giáo dục nghề nghiệp, đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ kỹ năng nghề.
- Tất cả lao động chưa thành niên được hưởng 14 ngày nghỉ hàng năm nếu làm việc đủ 12 tháng cho một người sử dụng lao động. Cứ mỗi 05 năm làm việc cho một người sử dụng lao động, số ngày nghỉ hàng năm của người lao động sẽ tăng thêm 01 ngày.

Hộp 1. Lao động chưa thành niên theo quy định của BLLĐ 2019 gồm có 03 nhóm:

- Nhóm lao động từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi. Bộ luật quy định những công việc và nơi làm việc cấm sử dụng nhóm lao động này.
- Nhóm lao động từ đủ 13 tuổi đến dưới 15 tuổi. Nhóm này chỉ được làm công việc nhẹ theo danh mục do Bộ trưởng Bộ LĐTBXH ban hành.
- Nhóm lao động dưới 13 tuổi chỉ được làm các công việc về nghệ thuật, thể dục, thể thao.

Những hạn chế và yêu cầu tuyển dụng lao động chưa thành niên từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi

Những công việc và nơi làm việc cấm sử dụng lao động từ đủ 15 đến dưới 18 tuổi

Pháp luật nghiêm cấm sử dụng lao động từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi thực hiện bất kỳ công việc nào sau đây:

- Mang, vác, nâng các vật nặng vượt quá thể trạng của người chưa thành niên
- Sản xuất và kinh doanh cồn, rượu, bia, thuốc lá, chất tác động đến tinh thần hoặc các chất gây nghiện khác
- Sản xuất, sử dụng hoặc vận chuyển hóa chất, khí gas, chất nổ
- Bảo trì, bảo dưỡng thiết bị, máy móc
- Phá dỡ các công trình xây dựng
- Nấu, thổi, đúc, cán, dập, hàn kim loại
- Lặn biển, đánh bắt thủy, hải sản xa bờ
- Công việc khác gây tổn hại đến sự phát triển thể lực, trí lực và nhân cách của người chưa thành niên

Pháp luật cũng cấm sử dụng lao động chưa thành niên từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi làm việc ở những địa điểm sau:

- Dưới nước, dưới lòng đất, trong hang động, trong đường hầm
- Công trường xây dựng
- Cơ sở giết mổ gia súc
- Sòng bạc, quán bar, vũ trường, phòng hát karaoke, khách sạn, nhà nghỉ, phòng tắm hơi, phòng xoa bóp; điểm kinh doanh xổ số, dịch vụ trò chơi điện tử
- Nơi làm việc khác gây tổn hại đến sự phát triển thể lực, trí lực và nhân cách của người chưa thành niên

Thời giờ làm việc của lao động chưa thành niên từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi

Thời giờ làm việc đối với lao động từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi không được vượt quá 8 giờ mỗi ngày hoặc 40 giờ mỗi tuần. Chỉ được sử dụng nhóm lao động này làm thêm giờ hay làm việc vào ban đêm đối với một số công việc nhất định theo quy định của Bộ trưởng Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội.

Việc giao kết hợp đồng lao động của lao động chưa thành niên từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi

Lao động chưa thành niên thuộc nhóm này được ký hợp đồng lao động với điều kiện có sự đồng ý bằng văn bản của cha, mẹ hoặc người giám hộ.

Những hạn chế và yêu cầu khi tuyển dụng lao động chưa thành niên từ đủ 13 tuổi đến dưới 15 tuổi

Người sử dụng lao động chỉ được tuyển và sử dụng người từ đủ 13 tuổi đến dưới 15 tuổi để làm các công việc nhẹ theo danh mục do Bộ trưởng Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội ban hành. Khi sử dụng lao động ở độ tuổi này, người sử dụng lao động phải:

- Giao kết hợp đồng lao động bằng văn bản với người lao động chưa thành niên và người đại diện theo pháp luật của người đó
- Đảm bảo thời giờ làm việc không ảnh hưởng đến thời gian học tập của người lao động
- Đảm bảo người lao động có giấy khám sức khỏe của cơ sở khám chữa bệnh có thẩm quyền, trong đó xác nhận sức khỏe của người lao động phù hợp với công việc và tổ chức kiểm tra sức khỏe định kỳ mỗi 06 tháng cho người lao động
- Đảm bảo điều kiện an toàn vệ sinh lao động phù hợp với độ tuổi của người lao động
- Thời giờ làm việc không được vượt quá 04 giờ mỗi ngày và 20 giờ mỗi tuần, không sử dụng lao động này làm thêm giờ hoặc làm việc vào ban đêm

Những hạn chế đối với việc tuyển dụng lao động dưới 13 tuổi

BLLĐ 2019 quy định rằng người sử dụng lao động không được tuyển dụng, sử dụng người dưới 13 tuổi, trừ các công việc nghệ thuật, thể dục, thể thao; và việc thực hiện những công việc này không được làm tổn hại đến sự phát triển thể lực, trí lực, nhân cách của người chưa đủ 13 tuổi. Việc sử dụng lao động dưới 13 tuổi phải có sự đồng ý của cơ quan chuyên môn về lao động thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh. Hợp đồng lao động với người sử dụng lao động do người lao động và người đại diện theo pháp luật của người lao động đó cùng ký.

Xử phạt đối với hành vi sử dụng lao động chưa thành niên trái pháp luật

Hành vi tuyển dụng và sử dụng lao động chưa thành niên trái pháp luật là vi phạm theo BLLĐ và người sử dụng lao động sẽ bị xử phạt hành chính và/hoặc xử lý hình sự. Những biện pháp xử phạt này được quy định trong các văn bản hướng dẫn thi hành.

Thông tin chi tiết

Để biết thêm quy định cụ thể về các vấn đề nêu trên, vui lòng xem trong BLLĐ 2019: Chương I: Những quy định chung; Chương III: Hợp đồng lao động; Chương VII: Thời giờ làm việc, thời giờ nghỉ ngơi và Chương XI: Những quy định riêng đối với lao động chưa thành niên và một số lao động khác.

Ảnh@ILO

Đây là sản phẩm của Dự án Chương trình Khung khổ Quan hệ Lao động Mới. Dự án Chương trình Khung khổ Quan hệ Lao động Mới được tài trợ bởi Bộ Lao động Hoa Kỳ theo thỏa thuận hợp tác số IL-29690-16-75-K-11. Tài liệu này không nhất thiết phản ánh quan điểm hoặc chính sách của Bộ Lao động Hoa Kỳ, và việc viện dẫn tên thương mại, các sản phẩm thương mại hoặc các tổ chức chức cũng không hàm ý sự ủng hộ của Chính phủ Hoa Kỳ. 100% chi phí của dự án hoặc chương trình được tài trợ bởi Quỹ Liên bang, với tổng giá trị là 4 triệu USD.

Văn phòng ILO Việt Nam

304 Kim Mã, Ngọc Khánh, Hà Nội, Việt Nam

Điện thoại: +84 24 38 500 100

Fax: +84 24 37 265 520

Website: www.ilo.org/hanoi

Facebook: Vietnam.ILO

Email : HANOI@ilo.org